

Exp 18/6/BAL

KLAGANDE

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms kommun
Box 8136
104 20 Stockholm

MOTPART

Attila Grünzeisz
Sankt Göransgatan 64
112 33 Stockholm

ÖVRIG PART

Ribbons Bowling AB
Sankt Göransgatan 64
112 38 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut 2007-11-26 i ärende nr 505-06-51280, se domsbilaga 1

SAKEN

Föreläggande angående ljudnivåmätning

DOMSLUT

Miljödömstolen avslår överklagandet. Målet återförvisas till Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms kommun för fortsatt handläggning.

YRKANDEN M.M.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms kommun (härefter nämnden) har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkat att beslutet ska upphävas. Till stöd för sin talan har nämnden anfört väsentligen följande. När en person upplever sig bullerstörd varierar från person till person. Detta innebär att det sannolikt finns personer som upplever sig störda i olika situationer och av olika bullerkällor, trots att riktvärdena inte överskrids. Detta kan i sig inte anses vara skäl till att göra avsteg och ställa hårdare krav än Socialstyrelsens riktvärden för buller inomhus. Enligt en bullermätning utförd den 28 april 2006 klarar båda bostäderna på vardera sida om Attila Grunczeiszs bostad riktvärdena för både ekvivalenta och maximala ljudnivåer när både bowling och musik spelades samtidigt. Enligt en tidigare mätning av enbart bowlingverksamheten så ligger ljudnivåerna i en av lägenheterna på 21 dBA ekvivalent och 31 dBA max, vilket med god marginal underskrider riktvärdena för buller inomhus på 30 dBA ekvivalent och även riktvärdet på 25 dBA ekvivalent för ljud som anses mer störande till sin karaktär. Ljudet från bowlingkloten och bowlingkägglorna kan inte anses vara så pass störande till sin karaktär att avsteg från riktvärdena skulle vara motiverat. De uppmätta ljudnivåerna underskred riktlinjerna och det får därför anses orimligt att ställa krav på att ytterligare åtgärder vidtas. Det har inte framkommit att Attila Grunczeisz skulle vara något känsligare än normalt och med det ge nämnden skäl att göra undantag och kräva en sänkning av ljudnivåerna från verksamheten trots att dessa redan nu ligger under gällande riktvärden. Länsstyrelsen har undanröjt nämndens beslut med hänvisning till en subjektiv bedömning av ljudnivåerna utan att ange till vilken nivå bullret från bowlingspelet skulle sänkas för att störningen skulle anses som undanröjd. Det är av stor betydelse, om inga särskilda förhållanden råder, att Socialstyrelsens riktvärden följs. I förevarande fall föreligger inga sådana särskilda förhållanden. För det fallet att bowlingspelet ändå skulle anses vara särskilt störande till sin karaktär, kan ljudnivåerna trots detta inte anses ligga på en sådan nivå att det utgör en olägenhet för människors hälsa. Länsstyrelsen påstår också att ytterligare ett ljud som liknas vid en siren stör den klagande. Något klagomål på ett sådant ljud har inte framkommit någon gång under handläggningen av ärendet. Skulle detta ljud

fortsättningsvis uppträda och utgöra en varaktig störning kan detta givetvis bli föremål för en ny utredning.

Attila Grünceisz har, såsom han får förstås, bestritt bifall till överklagandet. Han har anfört bl.a. följande. Hans bostad är belägen ovanför den del av banorna där kloten slår i golvet. Oljudet från kloten i form av repetitiva smällar, dunsar och rullningar hörs obehagligt starkt och ständigt i lägenheten. Verksamheten i bowlinghallen pågår från mitt på dagen till kl. 22 på måndagar och tisdagar, kl. 23 från onsdag till lördag och till kl. 20 på söndagar. Till följd av detta ständiga oljud från bowlinghallen har han fått stressrelaterade symptom och tvingats till att sjukskriva sig. Under onsdagar, fredagar och lördagar hörs också ett "sirenliknande" ljud som otvetydigt kopplas till bowlinghallens discoprogram. Det ljudet är inte särskilt högt, men har en rytmiskt och jämnt skriande karaktär som går på hans nerver. Han anser att oljuden från bowlinghallen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa och välbefinnande.

Länsstyrelsen har i yttrande över överklagandet anfört i huvudsak följande. Det är riktigt att länsstyrelsens beslut grundar sig på en subjektiv bedömning huruvida de påtalade ljuden från bowlingverksamheten utgör en otillåten olägenhet eller inte. Det är länsstyrelsens uppfattning att man inte enbart kan tillämpa socialtstyrelsens riktvärden "rakt av". I en för övrigt tyst och ostörd miljö kan även avvikande ljud med låga ljudnivåer uppfattas som mycket störande. Det är vidare länsstyrelsens uppfattning att olika typer av ljud kan upplevas olika störande beroende på ljudens karaktär. Ljud som naturligt kan förväntas i en boendemiljö upplevs sannolikt som mindre störande. Det kan konstateras att samtliga tre företrädare för länsstyrelsen som besökte den aktuella lägenheten upplevde ljuden från bowlingklot som slår i samt rullar utmed banorna som mycket störande. Lägenheten är liten och det finns ingen möjlighet att undgå störningarna genom att förflytta sig till ett annat rum. Den enda möjligheten som lägenhetens innehavare har att minska störningarna är, som länsstyrelsen ser det, att överrösta ljudet från bowlingverksamheten genom att sätta på den egna radion eller TV:n på så hög nivå att de störande ljuden inte hörs. Någon utredning som visar om det vore möjligt och rimligt att vidta ytterligare åtgärder

med bowlingverksamheten för att minska de påtalade störningarna föreligger inte. Det är enligt länsstyrelsens mening högst rimligt att en sådan utredning görs.

DOMSKÄL

Enligt 9 kap. 3 § miljöbalken avses med olägenhet för människors hälsa en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig. Vid bedömning av vad som är att anse som en olägenhet ska man enligt förarbetena till miljöbalken utgå från hur människor i allmänhet uppfattar en störning, dock att hänsyn skall tas till personer som är något känsligare än normalt (se prop. 1997/98:45 del 2 s. 109).

De ljudnivåmätningar som utförts i de två lägenheterna på vardera sidan om Attila Grünceisz bostad visade att de ekvivalenta och maximala ljudnivåer då bowling och musik spelades i bowlinghallen understeg Socialstyrelsens rekommendationer för buller inomhus. I sådant fall bör i allmänhet vid tillämpningen av miljöbalken bedömas att det aktuella bullret inte utgör sådan olägenhet för människors hälsa som avses i 9 kap. 3 § miljöbalken.

För att miljö- och hälsoskyddsnämnden i ett fall som detta skall ha fog för att ålägga verksamhetsutövaren att vidta åtgärder krävs enligt Miljööverdomstolen att det är utrett eller att det åtminstone gjorts sannolikt att sådana särskilda omständigheter föreligger att det aktuella bullret kan anses utgöra olägenhet för människors hälsa (se MÖD 2006:50). Miljödomstolen gör härvid följande bedömning.

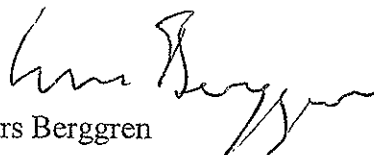
Attila Grünceisz uppfattning om ljudet från bowlinghallen som olägenhet får stöd av de uppgifter som länsstyrelsens representanter lämnat. Miljödomstolen anser, i likhet med länsstyrelsen, att det här är fråga om ett sådant ljud som normalt inte kan förväntas i en bostadslägenhet. I förevarande fall får det därför anses föreligga sådana särskilda omständigheter som medför att ljudet från bowlinghallen utgör en olägenhet för människors hälsa. Miljödomstolen avslår därför överklagandet och återförvisar målet till nämnden för fortsatt utredning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se domsbilaga 2 (MD 2)

Överklagande ska ges in till Nacka tingsrätt, Miljödomstolen, senast den 8 juli 2008 och vara ställt till Svea hovrätt, Miljööverdomstolen. Prövningstillstånd krävs.

Mikael Hagelroth

Lars Berggren

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Mikael Hagelroth, ordförande, och miljørådet Lars Berggren. Domen är enhällig. Föredragande har varit beredningsjuristen Alexandra Venander.

